

انکار

هر روز یکشنبه و چهارشنبه به پست و فارسی
نشر میشود

صاحب امتیاز و مدیر مسئول : فیض محمد (انگار)
آدرس دفتر جریده : جاده میوند ابا رتمان تمبر (۳)
نمبر تلفن (۱۲۱۹) آدرس تلگرافی : (انگار - کابل)
تا سپتامبر ۱۳۲۹ - حوت ۱۳۲۹ -

شماره چهاردهم سال اول یکشنبه ۲۰ حمل ۱۳۲۰

نور محمد ترکی

نظریه شما چیست؟

تا چه وقت از احزاب و جمعیت های سیاسی دیگران تصرف کنیم؟ تا کی بگوئیم که بهترین دواى درد ما احزاب صالح است؟ تا کدام زمان نوشته کنیم و گپ بزنیم که حکومت مردم از طرف مردم و برای مردم یگانه چهارم تمام بدبختیهای اجتماعی ما است؟ بعضی ها میگویند که مردم بی تعلیم و تربیه بوده طوریکه شاید و باید از قوه خود استفاده کرده نمیتوانند. ((بگذارید مردم - هو شیار و تعلیمیافته شوند)) من میگویم خوب را هر کس خوب گفته فوری یا تدریجی آن را قبول و عملی میکنند مثلاً "شما بیک قریه رفته از یک نفر دهقان به لباس و طرز مکالمه خود شسته به لباس حاکم بپوشید: (برادر جان! آیا چنان حکومت خوب است که در آن اثناء نیرو صدای تو باشد یعنی هر خواهی معقولی که داشته باشی و آنرا پیشنه داد کنی و قبول شود یا اینکه حکومت را خوش داری که بر ضد آرزو ها و خواهشات معقول تو باشد؟) معلوم دارم اول را می پسندد. ازین هم انکار نباید کرد که هیچ دهقان برای یک بار - دو بار - حتی سه چهار بار از قوه و قدرت خویش طوریکه لازم است کار گرفته نخواهد توانست و حتی موقتاً شاید ازین نقطه نظر متضرر هم شویم ولی با لاخیره بعد از چندی تجربه را انداخته قوه خود را صحیحتر استعمال خواهد کرد. و شخصیت های بزرگ و مهم به میدان خواهد آمد در آن وقت است که هو شیاری و تعلیم یافته گی در مملکت تصمیم خواهد یافت. به طرز گذشته که تا اکنون تعلیم یافته و هو شیار نشدیم حالا برای چندین بار طرز جدید را بیازمائیم چه این طرز در مساملاک نتیجه خوب داده است. حتماً درین جای تصمیم کامیابی را با و خواهد داد. بیائید نصالیب وطن خواهان را شروع کنیم. میدان در آئین مملکت خود خود را به قوه اتحاد ملی که با لرا احزاب صحیح ممکن شده میتواند آنها را کشتیم! کس خوب ملو - و میهن زلمانی و وطن موام نامه های خود را اعلان نماید. (مقیسه در صفحه ۴)

شاه پور (احمد زئی) مدیر تبلیغات
قبائل و لایت مشرقی:

در اطراف مقاله سناغلی (صافی):

علاقه مفروضی که بخواندن جراید ملی دارم در حین مطالعه یکی از شماره های جریده انکار مضمونی (بیگار و تیکه) اثر سناغلی غ. (صافی) نظر دقت مرا جلب و خود را وجدانا "مکلف" دانستم تا معلوما تیکه در این موضوع شخصاً دارم. نظر بخوانش سناغلی (صافی) از نظر خواننده گان محترم بگذرانم: ر جرگه پنجصد نفری مرکب از ملکان - موسفیدان و جوانان اقوام مختلف شنوار و حکومت مهمند دره در غنسی خیل (مرکز حکومت کلان شنوار) - حضور بهم رسانیده بودند. این جانب هم بر حسب ایجاب و وظیفه در همان جا موجود بودم. بوقت موعود سناغلی رئیس تنظیمیه با مدبر فواید عامه و لایت مشرقی بر غنسی خیل وارد گردید برخلاف اکثر طبقات خاکه با اکثر شاپلین جرگه یکمال محبت و ممانعت و احوال پرسی فرمودند. بعد سناغلی رئیس تنظیمیه به جرگه خطاب نمود و گفت: مقصد من از آمدن باین جا ملاقات و احوال پرسی تان و در عین زمان نمودن یک مشوره با شما است. حکومت در نظر دارد که سرک جدید بین طور خیم و دکه را تمدید دهد. برای این مقصد تقریباً نه - ده لک روپیه را بمصرف برساند. حکومت و این جانب که خدمتگاران شما میباشیم برای این که شما خدمتی کرده باشم میخواستیم از یک طرف این ده لک روپیه به جیب شما قوم غبور و باوفای حکومت بیفتد و از طرف دیگر جوانان شما از بیکاری که مولد فقر گوناگون جرایم و جنایات است خلاص شوند. لذا آرزو میکنم این کار را شما قوم بطرز مزدور کاری و پاتیکه اجرا کنید. ملتفت شوید که این کار بیگاری نیست باز کار میکنم بیگار نیست اگر شما نیز حاضری خود این کار را قبول میکنید خوب و الا نه. مردم مناطق دیگر این سمت و مزدور کاران سناغلی و لایته که در زمستان به لایت مشرقی میآیند برای اجرای این کار قبلاً د او طلب شده اند بعد از آن که چنانچه ملکان از این لطف حکومت و توجه خصوصاً رئیس تنظیمیه تشکر نمودند (بقیه در صفحه ۴)

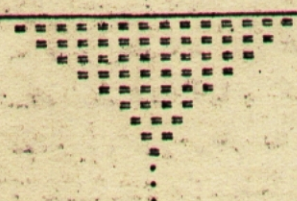
اسعد حسنان (غبار)

تحول او تکامل:

دا بلکل ثابت او سنگار و خبره ده چه تکامل دتپری
 او تو لو کا تنها تو یو لوی او اساسی صفت بل کیزی
 هر یوه سپی نغان مجبور گنهی چه پردی سم
 حقیقت باندی اعتراف و کیزی تول موجودات که
 زهروح دی او که غیر زهروح دواړه د تکامل دقانون
 بر اساس تحول کوی او پرمخ غی - موز دلسه
 یوازی غواړو چه دانسانا نانو او مخصوصا "موز
 د تولنی پرتکامل او تحول باندی یو عه رفا
 و اچوو انسا نانو د هغه وخته شخه چه دوی
 را پیدا شوی دی او روسته له هغه نه چه دتولنی
 هر جوړ و لو باندی نی پیل کوی دی سا تراوسه
 پوری چه د صنعت او د اترم دوره بلل کیزی
 د ژوند راز راز او جلا جلا دوری تیری کوی دی
 ددی تو لو دو رو قیصی چه به حقیقت کی دانسانانو
 د تولنی د تکامل قیصی دی په بل عبارت سوه تاریخ
 بلل کیزی دا او سنی د پرمخ تک نهضت او د حقیقی
 دیمو کراسن نوم چه زمو زد خلقو او نخوانانو په
 مینغ کی پیدا شوی دی او روح په روح خپریزی
 یوه پلا پیدا سوی ندی بلکه دادهنه تکامل
 د قانون بر اساس باندی دی کم چه موز او
 تیری پرتو بله سره تپری منگر که موز غواړو چه
 دا تکامل لار لنده او ژر تر ژره عان و نورو
 قافلو ته ورسوو باید چه په دیر عزم او فداکاری
 سره د تحول د تسریع او پرمخ بیولو د پاره
 میدان پراخ کورو . دا به غننگه و شی ؟ هر هغه
 وخت چه موز و کولای شوای چه مملکت کینی
 سیاسی احزاب جوړ او د ویستو زلمیو په منع
 گنهی فکری اتحاد او ملگرتیا د وطن د ترقی
 اړد خلقو د ذهنی او مادی تحول په لاره کی
 تمینک کړو نو موز لمپری قدم را اخیستل شوی دی
 پس له هغه او یوازی پس له هغه نه موز کولای
 شو چه د خلقو د مملکت د پاره د سیاسی رشد او د
 گډو متافصود پیوند لو په اساس آزادانه او
 منبغ نظری او عملی اقدامات و کورو .

محمد حسن حاجی:

وکیل شورا در جاجی چطور انتخاب میشود؟
 وکلای شورا طوریکه در ملل دنیا خصوصاً
 پیرو ان دیمو کراسی مروج است با ساس قوانین
 بآرای توده انتخاب میشود ولی متأسفانه ما بسد
 بختانه طوریکه به همه معلوم است در محیط
 ما به استثنای شهرهای بزرگه این طور نبود
 همیشه صاحبان رسوخ بدون آرای عامه و قانون
 دیمو کراسی خود بخود انتخاب هستند . در جاجی
 هم که یک حصه از ولایت جنوبی و دارای حکومت
 مجلسی است بطرز عجیبی انتخاب وکیل صورت میگردد
 مثلاً از ابتدای تاسیس شورا تا امروز این مسئله
 به دو بیت قومی متعلق بوده در هر دوره توبیت
 هر قبیله یا قوم که باشد شخص صاحب رسوخ آن
 خود بخود کز وکالت را بستد روانه کابل میشود
 و به تصقیب آن حکومت محلی اوراق انتخابی او را
 ترتیب و به شورا میفرستد . به عقیده من این
 نوع انتخاب نه تنها بقوم جاجی مضر بوده
 بلکه برای ملت هم مضر نیکی نخواهد داشت
 چندین اشخاص اکثراً ناخوان محض و بی
 تسلیم بوده چطور شده میتواند برای قوم و وطن
 مصد رخدمت شده بتواند پس باین ذریعه
 اگر به قوم متعلق باشد بقوم و اگر بکسی دیگر
 متعلق باشد بکس دیگر خاطر نشان مینماید که
 این نوع انتخاب را یک آن از لتر از بین برده -
 بجز از این اسباب بد بختی و پسمانده گی را
 د برای قوم و وطن فرا هم ننماید . و طرزیکه
 دیمو کراسی حقیقی ایجاب میکنند به آرای عموم
 بصورت آزادانه انتخاب وکیل بعمل آید . و
 برای انجام این منظور لازم است که قانون -
 انتخابات از جانب شورا ی ملی ترتیب و از همه
 اعمال جلوگیری نماید .

پیشنه ماهه (رحمانی)

زنان افغان

در تمام جراید و نامه های افغانستان و مخصوصاً در چند شماره نامه ملی انگار که تا اکنون نشر شد نویسنده گان و جوانان صاحب احساسات و وطن ما از درد های مختلف و آرزو های گوناگون خویش بحث رانده دوا و علاج آنها جستجو میکنند اما هیچ کدام آنها از بزرگترین درد جامعه ما که سبب حقیقی عقب ماندگی ما است ذکر نمیکنند و این درد عبارت از وضعیت حقارت آمیزی زنان افغان در جامعه است که نه تنها قابل ترقی و ترحم میباشد بلکه ضرورت شدیدی بچاره فوری و اساسی دارد همه قبول خواهند نمود که اگر بگوئیم که زن در افغانستان فاقد هرگونه حقوق و آزادی است دختر جوان حق ندارد حسب دلخواه خود همسری انتخاب نماید با او ازدواج نماید زن حق ندارد اولاد خویش را قرار عقائد و نظریات شخصی خود تربیه نماید بلکه باید از اراده خانواده خود و شوهر خود اطاعت کند علاوه برین مسائل شخصی و خاندانی از تمام حقوق اجتماعی مانند شمول در انتخابات اجرای وظائف رسمی و اجتماعی و غیره محروم بوده حتی علم را نیز تحصیل کرده نمیتواند و حال آنکه این یک فریضه اسلامی است ما همه میدانیم که در تمام نقاط وطن ما پسران دختران جوان مانند مال معامله میشود و هر دختر بآن خریدار یک قیمت بیشتری را در بدل او بوالهنگار میدهد تعلق میگردد ما همه میدانیم که در بعضی نقاط افغانستان خانها و بیگهای متمول بدون اینکه از راه عدالت پدید بیایند و کسی پیدا نمیشود بر آنها اعتراض نماید زیرا آنها پول دارند و بقوت آن دهان همه را خاموش میسازد گمان میکنم که شرح حیات زنان بیچاره شان ضرورت ندارد چه هر کس بدبختی آنها را نزد خود مجسم ساخته میتواند پس آیا این طبقه از همه بیشتر مستحق رقت و چاره جوئی نمیباشد؟ و آیا این چاره سازی و وظیفه جوانان حساس و نویسنده گان صاحب درد ما نیست؟ آیا این چند ملیون دختران و زنان بیچاره که از قرنهای این طرف منتظر راهی از زیر این برلی جو رو ستماند حق آنها ندارند که جوانان با همت و وطن ما یاری از آنها نموده برای علاج درد دیرین ایشان اقدام نمایند آنها باید بخاطر داشته باشند که با علاج درد این طبقه ستم دیده اکثر دردهای اجتماعی ما نیز علاج خواهد شد چه البته همسرانیکه دارای حقوق مساوی و به هم دیگر علاقه قلبی داشته باشند در همه موارد در مقابل تشدد حوادث بهتر مجادله و به کمک و تقویه همدیگر بهتر برای ترقی وطن خود خدمت کرده میتوانند همچنان ما در یک +

عزیمت به امریکا

قرارداد خیر برآمد یوی دهلی سنا غلی نجیب الله خان سفیر کبیر افغانستان در هند بطرف امریکا عزیمت نمود غرض رفتن او به امریکاتا هنوز معلوم نیست ولی چیزیکه ما را متاثر میسازد اینست که حرکت سفیر خود را با وجود داشتن دباختر آژانس و راه یواز مناسبت با خارجی میشنویسم!

به جواب الف - م -

مکتوب شما ذریعه پوستد شهری واصل و پرسیده اید که وکلای شورای منتخبه اهالی کابل در دور حاضره برای خیر عامه چه اجراء کرده اند چون هر دو نفر از وکلای کابل سنا غلی غبارو محمودی اند بشما مشورده میدهیم که بخود ایشان که صاحبان امتیاز جرایدندای خلق و وطن اند مراجعه راز آنها استیضاح فرمائید یقین است بشما جواب یقینی را خواهند داد

سنا غلی ف - ه - د

مکتوبی را در اطراف موضوع بیگار باین اداره نوشته اید چون نام وادرس خود را ننوشته بودید و در متن مکتوب ف - ه - د ولی بر سر پاکت (عبید الله) تحریر یافته بود لذا از نشر بازماند اگر میخواهید نظریاتتان نشر گردد نام و آدرس خود را توضیح دارید

+ صاحب تعلیم و تربیه اساسی باشد اطفال لایق ترو بلند همت تری بازمیآورد

اگر بشماریم امروز در تمام وطن ما تعداد زنان و دختران با سواد به ده هزار نمیرسد و عده زنانیکه دارای تعلیم اساسی اند از دو سه صد نفر بیشتر نیست پس اگر جوانان ما میخواهند در ترقی دادن وطن عزیز ما کامیاب شوند باید از همه اولتر این طبقه مظلوم را که بخواب عمیق جهل و خرافات فرورفته است بیدار نموده چشم او را باز و حیات حقیقی را برای او نشان دهند و به این صورت بر تعداد اشخاص بیدار و فداکار وطن بیافزایند

بقیه در اطراف مقاله سناغلی ۱۰۰۰۰!

در بین خودها مذاکره و جرگه کشان بضرر ما اخذ تصمیمات شروع شد بعد از مذاکره نهم ساعته متفقاً به رئیس تنظیمیه اظهار نمودند: این مملکت مملکت خودمان است. این کار - کار خودمان است ماده تنهیا به کشیدن این سرکه مجانباً حاضر میباشیم در این وقتیکه شما بحیثیت نمایندگان حکومت در پیشروی ما قرار ندادید آمده گئی خود را برای هرگونه فداکاری و قربانی به مقابل دشمن اظهار و هر آن گوش به آزار حکومت میباشیم.

رئیس تنظیمیه با تبسم از این احساسات عالی شان تشکر نموده گفتند که حقیقتاً شما از مملکت و ثروت مملکت از خود شما است غیرت و وفاداری قوم شنوار به ملت و حکومت معلوم بوده و از همین سبب است که حکومت متبوعه شما با آراى تان علاقه داشته و این مبلغ هنگفت را میخواهد از راه مشروع بحسب شما ببندازد.

جرگه در آخیر اظهار نمود که ما این کار را بطور مزدور کاری نمیبلکه بطور تیکه قبول داریم و ازین لطف حکومت تشکر میکنیم. رئیس تنظیمیه در پایان جرگه به ایشان گفت - که باز جود نداشتن وسایل و وسایط کافی سرشته میدهم تا اعاشه و رهايش شمارا هم مامورین موظف حتمی المقدور تهیه و تدارک نماید علاوه تا يك داكثر را بلا دروغی کافی در محل کار بشما میفرستیم. اهالی شنوار به این غمخوریهایی بسابقه حکومت به نظر استعجاب دیده بعد از صرف طعام چاشت بار رئیس تنظیمیه قلمداد نمودن و مشکور بخانه ها برگشتند. در غمخیزان رئیس صاحب تنظیمیه به مدیروان عامه راجع به تهیه آرد تهیه خیمه ها و محل های رهايش و هرايات و اواراى کافی داده به جلال آباد مراجعت فرمودند. سناغلی دو کتور محمد ظاهر خان دو کتور خدمتی وزارت صحیه در مشرقی با جراح و ادویه کافی در محضر من بطور خم فرستاده شد. چندین مراتبه رئیس تنظیمیه اوامر خود را تلفیفاً تصقیب و از اجرای اوامر و رسیدن اجوره کارگران وقتاً فوقتاً بخود اطمینان حاصل میگردند. حتی برای شنیدن شکایات کارگران - مخصوصاً یکی دو مراتبه معاون ریاست تنظیمیه به طور خم اعزام گردید این بود معلوما تیکه در بین موضوع داشتیم و به اثر ندای وجدان و محض بضرر رفع اشتباه و بدبینیها آنرا نوشته بجزیده انگار جهت تشریح تقدیم کردم - منقسم محترم آژوده نشوند اگر بحضور شان احترام کارانه عرض کنیم که دشمن در حال موجوده با تمام قوا و قدرت خود در اثر صحرابه و چشم دید این جانب در نقاط حساس مملکت فوق العاده

فصاحت پرو پاگندی مینماید و خیلی ممکن است عمان چند نفریکه جلو موثر آقاى صابى را گرفته و عریض حال نموده ابتدا به اساس پلان مرتبه اغیار بوده تا پرو پاگند غلط بیگار شنوار را که از یاد پوی خود هرود کاست کردند بیکی از جوان های حساس مملکت که با آسايش و اراى توده قلباً علاقه دارد حقیقتاً شما داده و برای تیر خود دسته پدیدانمایند. و به فکر خود ر شان جهت قطع ریشه موجودیت ملت و حکومت آن را بکار برند. بد نخواهد بود. اگر متقدمین محترم قبل از نشر مضمون تنقیدیه خود راجع به امثال این گونه موضوعات به شعبات مربوط جهت رفع اشتباه خود اولاً مراجعه و بعد تنقید خود را نشر فرمایند.

(بقیه نظریه شما ۱۰۰۰۰۰)

مقصد همه یکیست و آن عبارت از اعتلای مملکت عزیز است و بس. و ما یقین داریم که به این مقصد عالی هیچ کس مخالفت ندارد. این راهم اعتماد کامل داریم که برامنامه های جمعیتهای مذکور بصورت قطع برای تندپرو پیشرفت ذهنیت های عامه خوب و مفید است. مرادهای مفید را محفوظ نگاه داشتن و قوت مردم را بدور آن جمع نکردن یا عطفی شدن آنرا تال دادن بخیال کار شناخته نخواهد بود نظریه شما چیست؟

اشتراک

- کابل : (۳۶) افغانان سالانه.
- ولایات : (۴۰) افغانان سالانه.
- خارج : (۴) دالر سالانه.

قیمت يك شماره

(۵۰) پول

مطبوعه : گسترش شخص انگار

کابل